

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
недільних і святых.

БУЖОВИНА

Редакція і адмі-
ністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Наші селяни за морем.

Вражіння з Канади о. Нестора Дмитрова.*

(Дальше.)

З полудня вибрався я фіркою до нашої ко-
лонії, котра лежить над рікою Drifting і окре-
щена іменем Теревовля. До стайні залізничі
Valley River 16 миль дороги. Рівнина розтягає
ся на околиці. Ліси осикові понакидані групами
по розлогих полях. Білі хатки видніють здалека
віддалені від себе о англійську миль, а іноді і
більше. Коло хат стайні, збиті з осичини, ви-
глядають, як пивниці на картоплі. Худоба і ко-
ні бродять по снігах і водах і витягають з під
снігу, як рени на далекій півночі, стебельця не-
скошеної трави. Кудя оком глянеш, непроходимої
простори пшеничної землі, котра просить ся са-
ма під управу — сама мати-земля рада-би по-
живити своїх дітей, що покриті, збіджені,
пересичені наньскою ласкою в Галичині з голо-
ду мліють. Видно подекуди високу стерню то-
річної пшениці, котрої стебла грубі, грубі, як
буйного бадилля степового. Серед тяжких думок
дїбрався я до Valley River. Дальша дорога возом
стала неможливою і через ріку, що літною
порою ледви цюркотить, не можна було пере-
братись. Рада в раду, а вкінці таки не знай-
шлося іншої ради, як пуститись піхотою по
апостольськи до нашої колонії, котра була відда-
лена звідси ще 6 миль. По дорозі по другім бо-
ці ріки подібав я фарму одного англіка і наняв
у него коні. Через три години волік ся віз спро-
вола лісами і степами, відбиваючись о великі
пеньки і підскакуючи о пів метра до гори при
встрічі великої колоди дерева. Так заїхав я до
хати одного молодого англіка фермера, котрий
сам один мешкав в низенькій хатчині. Поза тою
хатиною не було вже дороги. Возом годі було
перебратись посеред хащовини. Знов не було

*) Гляди число 97 „Буковини“.

іншої ради, як піхотою пустити ся в дальшу
дорогу. Сонце клонилось ік западови і холодни-
ми проміннями освічувало великі верстви снігу
та потоки глибокої води, передираючись через
густі віги лозини і відвічних трав. Більше як
годину блукав ся я по лісі, більше як годину
бродив по снігах і водах, більше як годину хо-
див по тих околицях, по котрих хіба нога ми-
сливого Індіанця колись ступала. Почало вже
темніти. Мене пройняв страх. Той страх і ляк,
що проймає чоловіка, одиницю, котра чує ся
хробоком супроти тої непоборимої німої приро-
ди. Страх перед темною ночью посеред відвіч-
них степів і лісів. Мені страшно стало почувати
на тім зимнім снігу, посеред неперерваної лісо-
вої глуші. Я узброїв ся в послідну енергію і
брив снігом дальше. На щасте побачив я, а рад-
ше намацав дорогу і втішений ішов уже доро-
гою без огляду на то, куди она мене запрова-
дить. По півгодиннім маршу подібав я фарму,
власність двох молодих шотландців, котрі меш-
кали ту як два пустельники разом зі своїми
кіньми і коровами. З цілою готовістю запряг
коні молодий чоловік і повільною ходою пусти-
ли ми ся в напрямі нашої колонії.

Місяць стояв на небі ясний; тонесенька
мрака покривала ліси і бори. Річка журчала ти-
хесенько, коні спроводили ступали, а мій веселий
газда оповідав дивною ангельщиною свої приго-
ди житеві. Ми зблизились вкінці до одної ха-
тинки, коні стали і я урадовав ся, що вже раз
я у цілі моєї подорожі. Хатинка зверху ви-
глядає так: Троха отесані бельки осикові, то стіни
хати поукладані в углі. Дах вкритий осиковими
дошками, а на них покладено землі і гною. Ви-
сота хижі не виходить більше як $\frac{1}{2}$ метра. Ма-
ленький залізний коминак сторчить з даху, з ко-
трого все курить ся, бо палива подостатком. В
хаті гарячо, кухня залізна англійська червона від
огню, на кухні варить ся стиранка з білої му-
ки, без молока, без омасти, на чистій воді, бо
корови ще нема. Коло кухні стоїть наша газди-
ня убрана, як і в Галичині, а околом кухні поза-

сідали діти і чекають на стиранку, бо певно го-
лодні. Постіль, стіл, лавка, на котрій сидить га-
зда — от і ціла хата, цілий добуток нашого хре-
стянина, що на зиму вибрав ся щастя шукати
в Канаді. Ні! Се ще не цілий его добуток. Під
постелею кричать кури і голуби, тай красень-
кий песик звиває ся по хаті. На дворі побіч ха-
ти стайня, а в стайні два воли, власність трох
газдів — коло хати величезний за 70 дол. віз,
котрий також причисляєсь до спільного маєтку
трох фермерів. Я не довго забавляв ся в тій хи-
жі. Казали мені, що чоловік, до котрого я мав
заїхати, мешкає о півтора фарми дальше. Я пу-
стив ся до того чоловіка — тай довго ще ла-
зив по лісі, бо велика то просторонь тої півто-
ра фарми. Вкінці найшов я і хату того чолові-
ка. Прекрасне положення, особливо при освітле-
нню місяця. Річка ве ся поміж береги лісистої. За
річкою хата трошка більша як перша, коло ха-
ти віз, що служив тим часом за комору, під
возом знаряди кухонні, а один горщик прикритий
„Свободою“. Стайня також досить обширна —
2 корови, 2 телят, 2 воли, на дворі два плуги
— початок газдівства. В хаті такий самий лад,
як всюди. Я розгостив ся, висушив промоклі но-
ги і черевки і, побалакавши про се і те, за-
снув здорово. Рано в неділю збудив мене когут,
котрий завзято під постелею кричав. Нарід зі-
брав ся гурмою перед хатою. Майже ціла ко-
лонія, котра складає ся з 15 родин а з 78 осіб,
заягла подвір'я. Післанці, вислані за моїми річа-
ми до Valley River, не вертали. Люди ворожили,
що они вернуть на вечер. Я вибрав ся тимча-
сом оглядати фарму. Боже святій! Чи міг наш
чоловік коли сподівати ся, що его дїтий таке
добро чекає? 113 моргів ліса! Осичина, ліщина
маленька, подекуди мізерний дуб, рідко дуже
соснина. Земля знаменита. Горошок дикий, дике
жито і овес в хлопа. Земля чорна, пшенична
від віків листем на локот нагноєна. Корчунок
ліса дуже легкий, бо коріне тримає ся на верхі.
Випас худоби — коби тільки она була! Вода здо-
рова, воздух дуже здоровий. В зимі правда мо-

55)

ЗАЛІСЯ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше.)

В дорозі до дому Левіцький дізнав ся
від Заборовського, що за кілька днів спро-
ваджує ся разом з жінкою до Заліся.
Мусів у Новосілках побути якийсь час, щоб
довести до ладу заряд села по виїзді вла-
стительки до Заліся. Маня мішала ся в роз-
мову, але говорила так спокійно, як би їй
на Левіцькім цілком не залежало.

І ще раз, заким Заборовскі приїхали
на певний осідок до Заліся, найшла Маня
і Славко спосіб зійти ся. Знов таки, в дворі,
при Кристинській.

Переглядали обоє ілюстровані жур-
нали. Кристинська сиділа якийсь час, а по-
тім нагадала собі, що має роботу і виї-
шла.

— Диви ся, Маню: *Кедри на Ливані*.
Правда, чудовий образ!

Маня нахилила ся над образом: —
І якась пара молода сидить ще під ке-
драми.

— А які гарні обоє! — замітив Славко.
— Сидять собі любенько, а вітер з пу-
стині шевелить зеленим листем відвічних
кедрів; веселі пташки повторяють безко-
нечну стару пісню пісень. Маню, ти знаєш
ту Сомонову пісню?

— Не знаю! гарна?

— Прегарна. Скажу тобі один уступ;
я его на память вивчив ся:

Ти прекрасна, подруго моя, ти пре-
красна!

Як платок гранатового яблочка таке твоє
личко під буйним волосем твоім.

Як в голубки невинні очі твої визи-
рають зпід кучерів твоїх.

А твої буйні кучері, мов отара тих
кіз, що вертають з гори галаадської.

Як рожевая лента, такі твої губи, а мова
твоя така любя!

Як обстрижені вівці, що вийшли із
кунелі, такі твої зуби!

Ти прекрасна, моя ти подруго, уся
і у тобі порока нема!

Гей! зі мною з Ливана, моя ти ко-
хана, зі мною з Ливана ходи: вершини
Амана, вершини Сенїра й Ермона, леговища
львів, леопардові гори покинь і зі мною
ходи!

Голос Славка тремтів при тих словах
давньої пісні; він урвав і замовк...

— А далі? — спитала Маня тихе-
сенько, не сьміючи поглянути на свого то-
вариша.

— І далі звичайна пісня про любов.
Чи ти знаєш, що тій пісні вже близько
три тисячі літ?

— Три тисячі літ! — повторила дів-
чина здивовано.

— Ах! і давніше вміли любити —
замітив Славко тужно. — Крім кількох
дивних порівнань, ціла пісня така, як би
ей недавно зложив який залюблений поет.
Як то гарно сказано дальше в тій пісні:

Ти взяла моє серце в полон, моя се-
стро, княгине моя; взяла моє серце в полон
одним поглядом твоїх очей і намистом на-
ший твоїй.

Сама патока капле із уст солоденьких
твоїх, моя суджена! Мід з молоком під язи-
ком твоім, а одежа твоя запашна, наче за-
пах з Ливану!

Ти мов сад гранатовий з пахучими
плодами; в нїм ростуть кинери, нарди, шаф-
ран і цинамон, алої і калмус і мірра пахуча.

Ти мов те жерело в огороді, колодязь
живої води, що силває з Ливана!

Пробудись, тихий вітре, з півночі!
прилети, тихий вітре з полудня; на сад мій
повій, нехай запах его розілле ся!...

— Чи не гарно?

рози сильні, дуже сильні і зима вже від падолиста починає ся, а кінчить ся з кінцем цвітня, але наш чоловік каже: Як має бути зима — найже буде, але най не паскудить так, як в Галичині. Наш чоловік спеси боїть ся, а не зими. Простори величезні — таж то 160 акрів, 113 моргів галицьких доброї, дарової землі! До всего того потреба конечно гроша і розуму, бо інакше згине серед тих лісів той, що приходить без цента тай в додатку ще й з дурним розумом.

Най ніхто не важить ся пускати без цента до Канади — най лишає ся в Галичині, (або в Буковині), бо там лекше бути жебраком, як ту. Там жебракови кавалок хліба чорного подадуть, а ту ніхто нічого даром не дасть, хвба за роботу заплатити, алеж тої роботи нігде на фармах нема, хвба робота коло своєї фарми, а не можна на ній робити, як не маеш волів, плуга — хоть з голоду гинь. Тай таки мусиш гинути. Щоби взяти ся за господарку і прожити час, нім дочекаєш ся свого, треба конечно принести з собою вже на місце найменше 300 доларів (около 800 левів). Без того маленького капіталу чоловік або згине або буде вічним дідоводом. Великий блуд зробили наші люди, що поприходили на зиму до Канади. Звісна преці річ, що в зимі хліба згід снігу не добудеш, гроші прожиєш через довгу і люту зиму, а на весні останеш без цента, хоть в дуб головою товчи. — Наші люди, що осіли в колонії Теревовля, поприходили на зиму і в зимі, около різдва. Найбільше людей прийшло з повітів Борщівського, Чортківського, Бучацького і Теревовельського. На 15 родин застав я 5 волів 2 корови і 2 телят, а з тої суми 2 воли, 2 корови і 2 телят належить до одного чоловіка. Щож лишає ся для других? Оден віз і 3 воли. Треба ще і то запримітити, що наш чоловік спускає ся з цілою резигнацією на волю Божу. Стане під хатою, підпрє своїм лінивим тїлом маленьку хижу і буде стояти так цілий день, каже, що як Бог дасть, так буде. Глибока філософія — але Бог з неба не скине, як чоловік рук сам не приложити.

Вечером пізно вернули післанці з моїми річами і я почав сповідати людей. На другий день рано падав сніг, отже не можна було на дворі відправити Служби Божої — треба було в хаті приготувати жертвенник. Маленька хатинка заповнилася людьми по береги. При першій слові „Благословенно царство“ народ розплакався, як мала дитина. При проповіді я не міг сам здержати ся від сліз, згадавши ті причини, то лихоліте, котре вигнало нас за море, в сніги, ліси і бори, шукати ліпшої будучности для наших дітей. По скінченій Службі Божій я окрестив малого канадійського Русина, а відтак наступила церемонія посвячення креста — свободи. На горбку над рікою поставили наші ко-

лоністи крест осиковий на пам'ятку свободи 1896 року. В відповідній до торжества бесіді я згадав про пам'ятку свободи 1848 року, перейшов в коротці історію нашого розвою народно-економічного аж до 1896 року і вдарив з притиском на сей рік послідній, котрий з виходом нашим в Канаду став роком дійсною нашою свободою, дійсною еманципацією з неволі панів і правительства. — Крест се перший, перший руский крест в канадійських лісах, на канадійській землі.

Розпрацавши ся з людьми виїхав я в дорогу до Douphin і по дорозі розбирав одну причину непорозуміння між нашими людьми на тій маленькій рускій колонії. Дві родини не хотіли сповідати ся, бо они кажуть: Поляки. Один навіть заявив, що ему польський ксьондз при відїзді наказав остро, щоби перед руским сьвященником не сповідав ся, хоть би мав 4 роки не сповідати ся. От шовінізм польський! А деж розпоряджене папи що-до свободи сповіди і приніманя св. Тайн в котрім небудь обряді в случаю конечної потреби? Розпорядженя властей нічого не значать тогди, коли йде о польонізацію. Спасеніє душі для польских ксьондзів байдужна річ, коли йде о спасеніє ойчизни. Наслухали ся наші люди витребеньків пустих за ойчизну і в Галичині і навіть по дорозі до Канади в Антвепсі. А чому-ж польський сьвященник минушого року сповідав і причащав наших людей в Winnipeg і говорив їм, що то все одно? — Ні! Такими дорогами не зайдете панове Поляки, до вашої ціли. Наш нарід уже прозрів і свою відрубність народну добре понимає. Люди латиньского обряду зі всхідної Галичини абсолютно не суть Поляками! Они говорят по руски, они молять ся по руски, бють поклони, хоть шепчуть тихо ніби польські слова. Ваші корунки і шкапери, котрими ви обложили наші жінки, зовсім не зроблять їх Польками. Факт однак є, що нам латинство дуже а дуже набороздило. Аж ту за морем видно наглядно, як латиньский обряд причиняє ся до польонізації нашого народа. На щасте ту нема в тім взгляді найменшої обави. За кілька літ і сїду не лишити ся із впливу польско-латиньского. Розуміє ся, що треба енергічної опіки над нашим народом зі сторони его сьвідомої інтелігенції.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 20-го мая 1897.

Людвиг Адольф Симиґинович-Штауфе, про котрого смерть ми вчера доносили, родив ся 28. мая 1832 р. в Сучаві. Его батько

був Русином, а мати Німкня. Учив ся в Чернівцях і у Відні, де на університеті займав ся також публіцистикою і белетристикою. В той час оголосив багато своїх оповідань, новель, казок, критик, поезій і т. п. в різних віденьських часописах. В р. 1855 вернув на Буковину і ту від 1856—1859 в Чернівцях видавав Familienblätter. Відтак був професором в гімназії в Кронштадті до 1871 р. Від 1875 р. до смерти був професором при учительських семінариях в Чернівцях. З его творів заслуговують на увагу: Hymnen (1850 року), Album neuester Dichtungen (1852), Heimatgrüsse aus Niederösterreich (1855), der Klosterbau (1865), die Völkergruppen der Bukowina, Sagen aus der Bukowina. Das Pruththal in Galizien und in der Bukowina, Ethnographische Skizzen, і т. п. Для нас передовсім важне его видане:

Kleinrussische Volkslieder. Metrisch übersetzt von L. A. Stauffe-Sigimowicz. Leipzig, Verlag von Otto Wigand 1888. Симиґинович, що був уже тоді у нас звисним із своїх етнографічних і історичних споминок про Русинів у творі: Die Volksgruppen der Bukowina, подав в тій новій своїй праці переклади наших коломийок, дум, думок і шумок, а в додатку переклад деяких ліричних і епічних поезій Данила Млаки. В передмові его подана коротенька характеристика руских народних пісень, не дуже виправді основна, але написана з теплом. В перекладах більше зважає він на те, щоби дословно перекласти, як щоби задержати поезію першовтворю. Переклад коломийок ще найліпше ему повів ся, думок і шумок слабше. Возьмім н. пр. Не ходи, Грицю, на вечерницю:

Geh' nur nicht, Gregor, in Spinnestuben,
Hexen sind dort, die Manche begraben.
Sie brennen das Stroh und kochen die Kräuter,
Auch dich, mein Gregor, schaffen sie weiter.

А послідня строфка сеї пісні:

Er liebt ausser mir 'ne and're der Jungfrauen,
Ein Mädchen mit schwarzen Augenbrauen;
Er soll nicht mir, doch auch ihr nicht werden,
Nur mag er sich anessen mit roher Erden.

Шкода, що покійник не додав ще арий до тих наших пісень, в котрих іноді мелодія найбільше значить. Переклади поезій Данила Млаки виїшли без догани, хоч і тут сила перекладу — переважно в ритмі і рими.

Русини втратили в покійнім Симиґиновичу сердечного приятеля, котрий ніколи не перечив свого руского походження, належав до нашої Рускої Ради, інтересував ся живо рускими справами, а за те не був виноватий, що мати виховала его на Німця а обставини 50-их років ще більше его згерманізували. З руского роду виїшов „перший німецький поет на Буковині“, як его лексикони німецьких поетів називали. Похо-

— Дуже, але порівняня такі дивні!
„Як обстрижені вівці, що виїшли із купелі,
такі твої зуби!“ Сьмішно навіть!

— Так, але Соломонови, коли сьпівав се своїй Суламиті тому три тисячі літ, сьмішно не було. А се н. пр. вже цілком по нашому: „Ти взяла мое серце в полон, моя сестро, княгине моя; ти взяла мое серце в полон одним поглядом твоїх очий і намистом на шії твоїй!“

— Намиста я не маю! — замітила дівчина півжартом, але тужливий усьміх не щезав з рожевих уст єї.

— Але очі твої, як те небо...

— То ще мало... Ти-ж казав сам нераз, що того за мало.

— Але-ж і „сама патока капле із уст солоденьких твоїх, моя суджена“. Та... що я кажу? Не гнівай ся на мене, Маню. Я вже справді сам не знаю, що говорю, а все через тебе...

Він перевертав, мов без думки, дальші картки журналу, а она вдвинула ся крізь вікно в город і мовчала. Тихий смуток розлив ся по єї лицю.

Коли в комнату вступила знов Кристиньска, застала їх у тій невинній ситуації. Але Маня, немов налякала ся чого, приступила до фортепяну і стала перебирати одною рукою по клявішах.

Розійшли ся того дня обоє в задумчивім настрою. Славко ще довго ходив по лісі. Тут він шукав розради на свою журбу, яка тепер его з цілої сили напала.

Що діяти? Що з того всего виїде? — питав ся він сам себе і не находив відповіді. Третій рік уже почав ся, як скінчив духовну семінарію, а він ще ні сьвященник, ні взагалі чоловік з сякою-такою будучиною. Як довго се ще потягне ся?

XXIII.

І вже більше не мали Маня і Славко доброї нагоди зійти ся на розмову без сьвідків. Одно, що небавом настали слоти осінні; а друге: в заліськім дворі була нова пані, друга жінка Заборовского, що взяла Маню в свою опіку і не спускала єї з очий. Вже й придумала для неї розривку, а іменно обіцяла післати єї на карнавал

до Львова, щоби забавила ся. І так виїдїла ся до два роки в Залісєю.

Славко дізнав ся о тім з листу Мані, що прислала его старим наймитом. Писала коротко:

„Пропали щасливі дні! Я жию тепер тільки споминами. Мама дуже займає ся мною; висилає мене на карнавал, щоби я собі шукала жениха. І сама поїде на якийсь час до Львова. Будемо меншкати в тітки. Як я без тебе буду там жити? Порадь мені, мій Славку!“

Славко не знав, що порадити і як.

Они писали до себе листи дуже часто — старий наймит мовчав як заклятий, бо дещо заробив притім — але в їх листах пробивала ся щораз виразнійше безнадійність.

У Левіцьких настали знов гіркі часи: а іменно о. Василь хорував щораз тяжше. Мати і батько Славка щораз більше напирали на него, аби він рішав ся, що з собою чинити; нехай би вже і безженим висьвятив ся, але не тратив так дармо

рони его відбудуться завтра в п'ятницю о 3-ій родині поноудни.

На засіданню ради державної дня 18-го с. м. опозиція не допустила до розправ, невдоволені розділом протестів в легітимістичній комісії. Ставлено безнастанно регулямінові внесення, над котрими відбувалося поіменне голосування, а перед кожним голосуванням була 10-хвилинна перерва! Засідання тривало 6 годин, а об'єднання прибрало неможливі розміри. За цілих шість годин годі було довести до того, щоби шесть днів, котрому президент уділив голосу, міг зачати говорити. Посли опозиційні кричали, били кулаками о пульги а до посла Шуштерчіча накиннулися з криком: „Коби ти не парламент, а то так би ми вас почакували, щоби вам зуби повиїтали“. Прізвиська, як лотр, були дуже звичайними а мож було чути і грубіші. Коли опозиція готовила ся поприносити собі обід до парламенту і дальше робити неспокої і коли рознесла ся чутка, що бесідник, котрий одержав голос, хоче з голосу зрезигнувати, замкнено засідання. Голосно говорили того дня то о розв'язанню ради державної, то о знесенню конституції. Чи одно або друге наступить, годі ще судити. На кожний випадок в сих днях стане ся щось важне в подіях австрійського державного життя.

Рада громадська міста Чернівців постановила побудувати на Прутї межі обома мостами будки для купівлі найдальше до дня 10-го червня.

На директора доменів при дирекції буковинського релігійного фонду православного приходить бувший управитель дібр графа Ледебура Ульман. Новий директор прибуде незадовго до Чернівців, бо як доносить одна тутешня газета, для него винайшли вже тут помешкане.

Стипендіями по 105 зр. річно наділив президент краю слухачів прав Льва Семаку і Михайла Догомилю та слухача філософії Теофіля Брендзана, членів акад. тов. „Союза“.

Одноока ворожка в Чернівцях не називає ся Мізер але Міздаль, як довідує ся тутешня Gazeta Polska. Ся газета помістила також наш опис визиску Гандзюкової а тепер доносить, що ся справа находить ся вже на судовій дорозі.

Трамвай в Чернівцях обіцяють нам ще перед кінцем сего місяця. Коби лиш дотримали обіцянки, бо недостаток комунікації дає ся дуже чути в місті.

Інші тонки соли хоче фабрикувати скарб державний. Відні люди вже від давна купують тонки частинами, на які їх розпилюють купці. При тім очевидно зискує купець ту сіль, що відпаде від пилки на шкоду купуючого. А

літа. Коли-б, не дай Боже, батько помер, міг би зараз стати адміністратором Заліся; не потребували би хоч рушати ся з дому, в котрім тільки літ прожили; могли би при нім остати ся. А так що буде?

Ніхто сего так виразно Славкови не говорив, але він розумів положене родини дуже добре. Коли би батько помер, остались би по нім: бабуся, вдова, чотири доньки: Наталка, Марися, Клявдзя і Владзя (Генка не рахуючи, бо той уже не пропаде на теології) — шестеро душ без забезпеченої будучности. Нехай би Горинський взяв до себе навіть двоє душ, хоч се було би ему незвичайно трудно), то таки остане ся ще четверо, котрими ніхто иньший не буде міг опікувати ся, лише Славко. Се его жде — він то розумів добре.

Коли-б можна оженити ся з Манею, то певна річ: добробит родини підніє би ся значно, не треба би лякати ся чорної години. Але се не може бути... Се просто було самодурство зі сторони Славка і Мані (так думав він собі); коли-б Маня і не

недавно тому довідали ся власти, що на Буковині, особливо в Чернівцях існує фабрикація малих топок, які роблять купці з накришеної і розбитої соли. Ті топки продають людям по 4 кр., отже багато дорожше як скарб, бо після того коштував би 1 киль. соли 30 кр. замість 11 кр. Досліди властей виказали, що ся фабрикація не провадила ся для визиску народа, бо такі маленькі топки купували люди тільки раз в рік на Великдень на стіл до сьвяченого. Але все-ж таки ся фабрикація є надужитим супротив державного монополю. Тому удав ся галицький виділ краєвий до міністерства з просьбою, щоби оно дозволило в галицьких салінах виробляти сіль в цеголках, як се діє ся в альпейських салінах. Кожда цеголка має два рівці, що єї ділять на чотири рівні частини, і після них можна розломити єї легко і без кривди консумена на менчі частини ніж кілограм. Опріч того мають цеголки завивати ся зараз при фабрикації в папір, а через те не буде сіль брукати ся в транспорті. Зі взгляду санітарного буде така новість дуже пожадана.

Вісна ширить ся між дітьми на передмістю черновецьким Калічанці. Міський фізикат поробив зарядження, щоби здержати розріст хороби.

Твори Юрія Федьковича. Від давна заповіджене повне видане творів Юрія Федьковича почало вже виходити. Сими днями вийшов перший випуск того видання, котрого повний заголовок звучить: „Твори Юрія Федьковича. (Перше повне видане). Том перший. Випуск I. Виорядкував др. Василь Щурат. заходом редакції „Буковини.“ Чернівці 1896. З друкарні товариства „Рускої Ради.“ (Сторін 128 вісімки). — Після розділу матеріалу перший том творів Юрія Федьковича має містити поезії, а сей перший випуск обнімає поезії Федьковича з років: 1859—1860 (стор. 5—13), дальше з 1861 (стор. 15—91) і частину поезій з року 1862-го (від сторони 93 до кінця випуску). Видане старанне та гарне. „Здаєть ся нам, каже Дьло — не потребуємо багато слів тратити на припоручене землякам сего видання одного з визначнійших поетів наших. Справді — видане се повинно знайти щирий привіт в кожній рускій хаті.“ Ми вже розіслали сей випуск цілорічним передплатникам нашої газети з минушого року.

Жертва. Вдова по бл. п. Артемію Чунтуляку, бувшим директорі почти в Чернівцях жертвувала для памяти свого мужа-небіщика 200 корон для убогих вдовиць християнських міста Чернівців.

Справу примусової асекурації правительство опрацювало вже на стілько, що незадовго она має прийти яко проект правитель-

знати як благала родичів, то таки повірити годі, щоб єї послухали. Особливо тепер, коли Заборовскі справді маючі люди; коли баронова увійшла в дім. Що з того, що Маня такі гарні листи пише; они певно і щирі — Славко в се вірить; але кінець сеї історії таки їх обоїх не вдовольить. А той кінець от-от уже й надійде; треба рішати ся, годі дурити ся.

Він написав такий лист до Мані; писав спокійно і поважно о своїх гірких обставинах і закінчив лист радою, щоб ним собі голови не морочила; він для неї не пара. Щасливих хвиль, прожиток з нею, не забуде; він за них і вдячний; рад дуже з того, що пізнав жінчину, гідну справді любови, — але на то не згодить ся, щоб ставав їй в дорозі життя перешкодою; краще забути себе посполу.

(Дальше буде).

ства під обради ради державної. Проект буде жадати примусового забезпечення нерухомостий, однак не монополю державного на заведене асекурації. Де будинок має бути забезпечений, се буде полишене воли властителя, але він буде зобов'язаний забезпечувати цілу вартість будови дому з виймком фундаментів і пивничних стін. В тій цілі треба буде перевести оцінку всіх будинків. Доносять також, що правительство видасть приписи, після яких повинні бути стилізовані асекураційні контракти, щоби запобігти евентуальним непорозумінням. Та здає ся, що правительство поставить і принципи, на основі котрих належить переводити контракти. Також імовірно установить максимальні тарифи щодо забезпечення поодиноких родів будинків і в поодиноких місцевостях та й постарает ся о засноване асекураційної поліції. Краєвим соймам буде дане право основувати асекураційні інституції на основах взаємности. Такі інституції занимались би забезпечуванем тих будинків, котрих властители не схотіли би забезпечувати добровільно. Правительство має рівно-ж постарати ся о відповідну реасекурацію таких інституцій.

Коронований доктор. Віденський університет іменував шведського короля Оскара своїм почесним доктором філософського факультету.

Новий „Народний театр“ повстав в Галичині під дирекцією Костя Підвисоцького а зарядом Е. Новіцького і оголосив свій перший виступ в Тереховлі.

Населене Росії. Російський „Правительственный Вєстник“ доносить, що загальний спис населеня в російській державі виказав жителів: в 50 внутрішніх губерніях 94,188.750, в Конгресівці 9,442.590, в Фінляндії 2,527.801, на Кавказі 9,723.553 і на Сибірі 5,731.732; загалом є в цілій російській державі 129,211.113 жителів.

Жиди судьями. На оногдашнім засіданню ради державної черновецькі послы Давид Тітінгер і др. Бено Штраухер поставили інтерпеляцію до правительства, чому помінають судових практикантів жидів при іменованню на авскултантів. Що відповість правительство, годі відгадати, але що скаже др. Люєгер і антисеміти, се знає чей всякий...

Телеграми „Буковини“.

З дня 20-го мая 1897 року.

Відень. Цісар потвердив перенесене в стан супочинку директора доменів буковинського релігійного фонду православного Йосифа Віслоцького і наділив его при тім титулом і характером радника двору. Заразом іменував цісар бувшого директора дібр графа Турн-Вальсасіна (швагра графа Ледебура) Ульмана на те місце з платнею шестої ранги.

Кольонія. Війсковий поїзд з 1000 резервістами, що був призначений до Мецу, вискочив із шин на шляху між Гілесгайм а Герольштайн. 28 людей погубло, багато ранених.

Царгород. Порта повідомила офіційно заступників європейських держав, що дня 17. с. м. турецькі війська заняли Домокос після невеликого опору зі сторони Греків та що після послідних кровавих битв в Епірі нема вже жадних грецьких військ на турецькій території.

Атени. Спокій оружний в Епірі установленний на підставі окупаційних становиск як перед війною.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжя в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих огневих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінчення рахункових з днем 31-го грудня 1896 вносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращі умови і видає поліси і квити в рускій мові.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсі свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторіц. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кождо поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не покажує. Нові продаю дешевше як введи, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машинист у бровари Штайна
ра в Чернівцях, при ул. зеліничій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, вносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовлення.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Із Найвисшого приказу

Єго цїс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекція льотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРІЮ,

з котрої чистий дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся льотерія обнимає 7816 виграних в готівці,

поділених на

148 виграних головних із 3834 попередними і 3834 слїдуючими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та 100.950 зр. ринських а. в.

Тягнене послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрація „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерійних урядах, у всіх льотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, поштових і телеграфічних, в конторах виїми, в урядах стаций жеазничих і др.